

สรุปประเด็นให้สัมภาษณ์

ของ

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ในรายการ “จุดเปลี่ยนประเทศไทย” เรื่อง “ชาวบ้านได้อะไรใหม่ในร่างรัฐธรรมนูญ”

ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (ช่อง NBT)

วันจันทร์ที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๙

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีภารกิจสำคัญในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ โดยต้องพิจารณารัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙ และระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๗ มกราคม ๒๕๕๙ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะเดินทางไปพิจารณาตัวบทของร่างรัฐธรรมนูญที่จังหวัดเพชรบุรี โดยเป็นการพิจารณารายละเอียดของร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับก่อนนำเสนอสาธารณชนต่อไป ทั้งนี้ ในการดำเนินการร่างรัฐธรรมนูญมีการรับฟังความคิดเห็นอย่างต่อเนื่อง โดยนำเอกสารของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมาประกอบการพิจารณา มีการรับฟังความคิดเห็นผ่านช่องทางต่าง ๆ ตลอดจนมีการออกไปรับฟังความคิดเห็นร่วมกับสภานิติบัญญัติแห่งชาติในภูมิภาคต่าง ๆ และมีการนำข้อคิดเห็นทั้งหมดมาประกอบการพิจารณา

สำหรับร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีความแตกต่างจากรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านมา มาในประเด็นหลักสำคัญ ได้แก่ กระบวนการการได้มาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สถาบันการเมือง กระบวนการป้องกันแก้ไขมิให้เกิดปัญหาอย่างเช่นที่เคยเกิดขึ้น และการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

สิทธิและเสรีภาพเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของรัฐธรรมนูญ แต่บ้านเรามีการพูดถึงน้อยมาก แต่จะเน้นไปที่สถาบันการเมืองซึ่งไกลตัว เช่น กระบวนการเลือกตั้ง วิธีการได้มาซึ่งผู้แทน แต่เรื่องสิทธิและเสรีภาพที่เป็นเรื่องใกล้ตัวกลับไม่ค่อยมีคนพูดถึง

สิทธิพื้นฐานของประชาชนมีการรับรองมาตั้งแต่รัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๔๗๕ สืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเดิมมีการเขียนไว้สั้น ๆ ว่าสิทธิและเสรีภาพใดบ้างที่ได้รับการรับรองและคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ แต่รัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๓๔ เป็นต้นมา มีการเพิ่มเติมรายละเอียดสิทธิและเสรีภาพมากมาย จึงเกิดปัญหาว่า ถ้าไม่ได้รับรู้เรื่องสิทธิหรือเสรีภาพไว้ในรัฐธรรมนูญจะถือว่ามี การคุ้มครองหรือไม่ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงเปลี่ยนแปลงวิธีการรับรองสิทธิและเสรีภาพใหม่ คือ อะไรที่ไม่ได้เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือที่ไม่มีกฎหมายห้ามไว้ ประชาชนย่อมมีสิทธิเสรีภาพที่สามารถทำได้ เช่น เดิมรัฐธรรมนูญกำหนดสิทธิเสรีภาพของหญิงหรือชายมีสิทธิเท่าเทียมกัน หรือกรณีคลื่นความถี่ซึ่งปัจจุบันกลายเป็นเรื่องที่สำคัญในชีวิตประจำวัน ถ้าไม่ได้เขียนไว้จะถือว่าได้รับการรับรองตามรัฐธรรมนูญหรือไม่ อย่างไรก็ตาม การใช้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนต้องอยู่ในกรอบโดยไม่ล่วงละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ต้องไม่กระทบต่อความมั่นคงของประเทศ และต้องไม่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือความปลอดภัยของประชาชน ซึ่งหลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนดังกล่าวก็สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีอยู่แล้ว อันได้แก่ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

อนึ่ง สิทธิและเสรีภาพที่เคยบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๔๐ และ ๒๕๕๐ นั้น ยังคงอยู่ครบถ้วน ไม่ว่าจะเป็นสิทธิในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย สิทธิในการเข้าชื่อถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สิทธิในการมีส่วนร่วมกับรัฐ สิทธิในชุมชน สิทธิในการปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

แต่ที่สำคัญก็คือ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ทำให้สิทธิบางประการเป็นสิ่งที่ประชาชนจับต้องได้จริงด้วย เช่น การกำหนดให้ผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยจนถึงการศึกษาระดับภาคบังคับเพื่อมุ่งให้คนเป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในความเป็นชาติ และสามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน หรือสิทธิในการสาธารณสุขก็จะกลายเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องจัดให้มีบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง เป็นต้น

สำหรับการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนพลเมือง ร่างรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ประชาชนพลเมืองมีส่วนร่วมโดยตรงมากกว่าทุกฉบับที่ผ่านมา โดยเปิดโอกาสให้คนที่ไม่ใช่นักการเมืองบรรดาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามสามารถเข้ามาสมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้โดยตรงและอย่างกว้างขวาง ไม่ใช่นักการเมืองอย่างเดียว

ทั้งนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่าประชาธิปไตยเป็นเรื่องของเหตุผล ไม่ใช่อารมณ์ โดยต้องการทำให้คนเดินไปในทิศทางเดียวกันได้แม้จะคิดต่างกัน ทุกคนจึงต้องเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างของคนอื่นและถกเถียงกันด้วยเหตุผล เพื่อให้ได้ข้อยุติที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุดแทนที่จะใช้อารมณ์และความเชื่ออย่างที่เกิดปัญหาที่ผ่าน ๆ มา

โดย ฝ่ายเลขานุการ คณะอนุกรรมการ
ประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน
ในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ